

Corriere della sera, 23 prosinca 2015.

Kako mi vidimo druge

Božić vjernika – djela ljudskosti koja pogađaju srce

Milosrđe. Ljubav nas dostiže preko nepoznatih lica koja nas kroz svoju radost vraćaju životu i Božjem naumu

Julián Carrón*

Dragi direktore, sve češće se događa da ljude začude jednostavna djela ljudskosti, u kojima mi praktično ne vidimo više nikakvu vrijednost, toliko nam se čine normalna i uobičajena. U nekom prihvatilištu neki je volonter pozvao pakistanskog izbjeglicu po imenu. Kad ga je upitao kako želi tjestininu, s umakom od rajčica ili s maslom, s mesom ili ribom, čovjek se toliko ganuo da je briznuo u plač.

Mlada djevojka poslala je Bugarinu, kojega je tek upoznala, sms: »Kako si?«. Čovjek se začudio da se osoba koju praktično ne poznaje, zanima za njega. Mogao bih ispričati bezbroj takvih primjera. To mogu biti jednostavna djela poput ovih spomenutih, ali također i ona posve izuzetna. Sjetimo se onih Nijemaca i Austrijanaca koji su pohitali kako bi prihvatili izbjeglice na granici, i svih onih brojnih osoba koje svakodnevno pritječu u pomoć izbjeglicama koji se iskrcavaju na talijanskoj obali. Naspram neizrecive veličine problema to izgleda beznačajno, ali na one koji su izravno upleteni učinak je neizrecivo velik, premda se nama, koji to samo izvana promatramo, čini banalno, nevažno i samo po sebi razumljivo.

Je li dobar odgoj dovoljan da objasni takva djela? Da bismo mogli pogledati izbjeglicu na taj način ili se tako obratiti strancu, potrebno je nešto što smo skoro potpuno zaboravili. Pakistanac u suzama pripovijeda o godinama provedenima na drugome kraju svijeta gdje ga njegov poslodavac nije nikada nazvao imenom i gdje je jedina hrana bila zdjelica riže. Sada ga netko zove imenom, i štoviše pita ga što bi želio jesti.

Previše je vremena prošlo otkad smo prestali biti svjesni što je izvor takvog pogleda na čovjeka. Stoga nam i djela koja iz njega proističu nisu više bliska. Zato su nam potrebni drugi koji nas svojim zadivljenim licem potiču da ponovno postanemo svjesni svoje povijesti i onoga što u sebi nosimo.

Što je to potaklo takav pogled na drugu osobu, takvo poštovanje da je ispuni divljenjem? Sigurno nije riječ o tome da smo »bolji«. Mi jednostavno pripadamo povijesti koja je započela s drevnim narodom Izraela. Ta povijest nas je stvorila, kroz nju smo postali svjesni neizrecive Božje nježnosti, koja ne ovisi o našim zaslugama, kako kaže prorok Izaija: »Kliči, nerotkinjo, koja nisi radala; podvikuj od radosti, ti što ne znaš za trudove!« Bog koji nam unatoč svim našim greškama neumorno ponavlja: »Zaboravit ćeš sramotu tvoje mladosti i više se nećeš spominjati rugla udovištva svoga«. Tko ne želi da ga netko tako gleda? »Za kratak trenutak ostavih tebe, ali u sućuti velikoj opet ću te prigrliti. U provali srdžbe sakrih načas od tebe lice svoje, al' u ljubavi svojoj smilovah se tebi« (*Iz* 54, 1-8). Ta ljubav, ta privrženost upućena je tvom životu, ne čovječanstvu općenito, već tebi. Te su riječi izgovorene za tvoj život, kako nas podsjeća papa Franjo: »za tebe, za tebe, za tebe, za mene. Djelotvorna, stvarna ljubav. Ljubav koja ozdravlja, prašta, podiže, liječi« (10 srpnja 2015).

Jedina mogućnost da se prestanemo bojati, da nas prestane određivati ono čega bi se trebali sramiti kao naše pomanjkanje plodnosti, jest da postanemo svjesni - »Nek se pokrenu

planine i potresu brijezi, al'se ljubav moja neće odmać' od tebe, nit' će se pokolebati moj Savez mira, kaže Jahve koji ti se smilovao« (*Iz 54, 10*).

Shvaćamo li mi da se u pozadini tih naizgled jednostavnih djela krije povijest posebne Božje naklonosti prema nama? Upravo ta posebna naklonost koju je Izrael iskusio prilikom oslobođenja iz egipatskog ropstva, omogućila mu je da strance gleda na način koji u ono vrijeme nije bio uobičajen: »Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj« (*Pnz 10, 19*). Ta je ljubav dosegla svoj vrhunac kad je Riječ tijelom postala i nastanila se među nama, te u životu Crkve rađa osobu koja drugoga gleda s dubokim zanimanjem za njegovu sudbinu. Bez svijesti tog pogleda, ispunjenog ljubavlju za mene i za tebe, nema Božića! Postoji samo formalni obred, poput mnogo toga što činimo bez imalo oduševljenja.

Božić onda ne bi bio obnavljanje porijekla velike povijesti istinske ljudskosti čiji smo mi dio; bio bi samo zamorno ponavljanje tradicije koja nije u stanju pokrenuti srce i potaknuti djela ljudskosti, koja toliko pogađaju druge. Zato smo duboko zahvalni papi jer on je shvatio što nam treba. Godina milosrđa znači da se taj pogled danas ponovno događa; ljubav koja nas dostiže tamo gdje jesmo i onakve kakvi jesmo. To čini preko nepoznatih lica koja nas kroz svoju radost - kao Ivan Krstitelj u Elizabetinu krilu - vraćaju životu, te nas pozivaju da prepoznamo Božji naum - to »skoro ništa« koje Božji naum izgleda - a koji nas već 2000 godina dostiže kroz ljudsko lice: »Bog, misterij, sudbina koja je čovjekom postala, postaje prisutan sada - za mene i za tebe, za sve ljude koji su pozvani da ga vide, da ga prepoznaju, u jednom licu; u novom ljudskom licu koje sretnemo« (don Giussani). Lice koje nas razoruža svojom jednostavnošću, te nas pita: »Kako se zoveš? Kako si?« i natjera nas u plač.

Prepoznati način na koji nas Bog zove - preko lica koje mi je potpuno nepoznato - jedina je mogućnost da ne osujetimo njegov naum milosrđa za nas, te da nastavimo biti svjedoci onog pogleda koji nas jedini oslobađa u bilo kojoj situaciji se nalazili.

*Predsjednik Bratstva Comunione e Liberazione